

JAVNA UPRAVA IN JAVNI SEKTOR

1. Kaj sodi v javni sektor?

- država
- lokalne skupnosti
- druge osebe javnega prava (javni zavodi, javne agencije, javni skladi, zbornice)

2. Katere funkcije izvaja javni sektor?

- izvajanje oblasti
- javne službe (zdravstvo, šolstvo, kultura, socialno varstvo)

JAVNA UPRAVA IN JAVNI SEKTOR

3. Izvajanje oblasti

- politični nivo odločanja (državni zbor, vlada, lokalni sveti)
- izvršilni nivo odločanja: javna uprava

4. Kaj sodi pod pojem "javna uprava"?

- (vlada in) državna uprava
- uprave lokalnih skupnosti
- "nedržavna uprava" = nosilci javnih pooblastil

JAVNA UPRAVA IN JAVNI SEKTOR

5. Funkcije javne uprave (v grobem):

- strokovne podlage za politično odločanje
- izvrševanje političnih odločitev

6. Javna uprava in javni sektor v številkah:

- državna uprava: 32.000 zaposlenih
- drugi državni organi: 2.000 zaposlenih
- občinske uprave: 3.000 zaposlenih

- izvajalci javnih pooblastil: 5.000 zaposlenih
- izvajalci javnih služb: 110.000 zaposlenih (zdravstvo, šolstvo, kultura, socialno skrbstvo)

JAVNA UPRAVA IN JAVNI SEKTOR

7. Struktura javnega sektorja:

- a) teritorialne osebe javnega prava
- država (državni organi)
 - lokalne skupnosti (organi lokalnih skupnosti)

b) "specializirane" osebe javnega prava:

- javne agencije
- javni zavodi
- javni skladi
- zbornice
- in še kaj

JAVNA UPRAVA IN JAVNI SEKTOR

8. Javne funkcije se lahko prenesejo tudi na zasebni sektor (privatizacija)

9. Ne mešaj privatizacije in liberalizacije!

2.predavanje

PRAVNA UREDITEV JAVNE UPRAVE

(15 x 3 ure predavanj)

1. Tema: javni sektor in javna uprava, poudarek na pravnih vidikih
2. Funkcije, organizacijske strukture, načela delovanja, procesi in ljudje

PRAVNA UREDITEV JAVNE UPRAVE

Natančnejša vsebina:

- v javni sektor in javna uprava (uvod, pojmi)
- v vlada
- v državna uprava
- v javno pooblastilo
- v lokalna samouprava
- v javne službe
- v javni uslužbenci
- v nadzor nad javno upravo

PUJU

v Pomembnejša literatura in drugi viri:

- v G. Virant: Pravna ureditev javne uprave (VUŠ, 1998, ponatis 2002)
- v zakonodaja: zakon o državni upravi, zakon o inšpekcijskem nadzoru, zakon o javnih uslužbencih, zakon o sistemu plač
- v javnem sektorju, zakon o zavodih, zakon o javnih zavodih, zakon o javnih skladih
- v zborniki Dnevov slovenske uprave (2000, 2001, 2002)

PUJU - obveznosti

v Predavanja

Predavanja niso obvezna!

A raje hodi!!

PUJU

v Vaje: asistent g. Iztok Rakar

v Izpit: pisen, tretji poskus pisno+ustno, četrti in peti poskus: komisijski izpit

v Iz predmeta PUJU si lahko izberete temo za seminarsko nalogo (UP1)
PUJU

v Dr. Grega Virant

v docent na VUŠ in
državni sekretar na MNZ,
pristojen za javno upravo

v grega.virant@gov.si

v 01 5874506 (Breda Demšar)

3 predavanje

NADZOR NAD JAVNO UPRAVO

1. Zakaj je nadzor potreben?

- da se zagotavlja delovanje uprave v skladu z načeli (zakonitost, pravna varnost, usmerjenost k uporabniku ...)

2. Katere oblike delovanja se nadzira?

- oblastne (predpisi, oblastni posamični akti)

- neoblastne

NADZOR NAD JAVNO UPRAVO

3. Kdo izvaja nadzor?

I. Formalni nadzor

A) notranji nadzor

β hierarhični

β horizontalni: proračunska inšpekcija, upravna inšpekcija

NADZOR NAD JAVNO UPRAVO

B) sodni nadzor

β sodišča splošne pristojnosti (pravdni in kazenski postopek)

β upravno sodišče

β ustavno sodišče

C) Parlamentarni (politični) nadzor: poslanska vprašanja, interpelacija, parlamentarna preiskava

NADZOR NAD JAVNO UPRAVO

D) Računsko sodišče

E) Varuh človekovih pravic

II. Neformalni nadzor

β dostop do informacij javnega značaja

β mediji

β nevladne organizacije

NADZOR NAD JAVNO UPRAVO

SODNI NADZOR

Upravni spor:

- β spor o zakonitosti posamičnih aktov javne uprave
- β stranke v sporu
- β procesni pogoji
- β odločanje na podlagi upravnega spisa ali ugotavljanje dejstev
- β pooblastila sodišča: kasacija, spor polne jurisdikcije
- β exceptio illegalis

NADZOR NAD JAVNO UPRAVO

Ustavno sodišče:

a) postopek za presojo ustavnosti in zakonitosti

- β pobuda in zahteva
- β procesni preizkus: zavrženje, sprejem
- β odločba: razveljavitev, odprava; ugotovitev neskladnosti in naložitev odprave; ugotovitev skladnosti

NADZOR NAD JAVNO UPRAVO

B) ustavna pritožba

- β posamični pravni akt
 - β kršitev ustavne pravice
 - β izčrpana vsa pravna sredstva
- β ustavna pritožba s področja upravnega prava
- β postopek: procesni preizkus (senat), plenarna seja

OCENA JAVNE PRAVE

- β Zakonitost
- β Pravna varnost, predvidljivost
- β (Ne)arbitrnost
- β Politična nevtralnost
- β Usmerjenost k uporabniku (dostopnost storitev)
- β Odzivnost
- β Participacija civilne družbe
- β Preglednost (dostop do info. javnega značaja)
- β Učinkovitost (value-for-money)

4 predavanja

VLADA

1. Kaj je vlada?

Organ izvršilne oblasti v parlamentarnem sistemu

2. Kaj je parlamentarni sistem?

FUNKCIJE VLADE

1. Politično predlagalna funkcija

2. Politično - izvršilna funkcija

3. Upravna funkcija

DEJANSKA MOČ VLADE

Ali vlada določa državno politiko?

- politična podpora parlamenta
- široka pooblastila s strani parlamenta
- operativnost
- strokovna podpora državne uprave

SESTAVA VLADE

- Predsednik vlade
- Resorni ministri (14)
- Ministri brez resorja

- "Center - of - government" in njegova koordinativna vloga (prime ministry, cabinet office)
"CENTER VLADE" V RS
- Predsednik vlade
- Minister brez resorja
- Generalni sekretar
- Vladne službe: generalni sekretariat; urad predsednika vlade; služba za evropske zadeve; vladne službe, podrejene PV; vladne službe, podrejene GSV

DELOVANJE VLADE

1. Vrste odločitev: predlogi zakonov in drugih aktov, ki jih sprejema državni zbor; uredbe; kadrovske odločitve; sklepi (usmeritve ministrstvom ...) itd.
2. Predlagatelji gradiva: predsednik vlade, minister, generalni sekretar
3. Obvezne sestavine predloga gradiva
 - finančne in druge (kadrovske) posledice
 - izjava o medresorskem usklajevanju
 - mnenje službe za zakonodajo
 - mnenje MF (rok: 14 dni)
 - mnenje MNZ (rok: 14 dni)
 - izjava o skladnosti s pravom EU

POSTOPEK ODLOČANJA

4. Objava na informacijskem sistemu vlade
5. Pripombe (3 dni)
6. Odločanje: delovna telesa, plenarna seja vlade

Dopisne seje (na zahtevo treh ministrov obravnava na redni seji; gradivo sprejeto, če ni večina proti)

OBLIKOVANJE VLADE

1. Politični vidiki: odvisnost od volilnega sistema

- večinski sistem: praviloma enostrankarska vlada
- proporcionalni sistem: praviloma koalicijska vlada

2. Pravni vidiki:

- imenovanje mandatarja
- imenovanje ministrov

VOLILNI SISTEMI (pobrskejmo po spominu)

1. Večinski sistemi

- majhne volilne enote
- glasuje se za kandidata
- odloča večina (absolutna ali relativna)

2. Proporcionalni sistemi

- velike volilne enote
- glasuje se za listo
- odloča delež glasov

RAZMERJA MED VLADO IN PARLAMENTOM

- Odgovornost vlade: kolektivna, individualna (odgovornost ministra)
- Konstruktivna nezaupnica
- Zaupnica
- Interpelacija
- Ustavna obtožba
- Poslanska vprašanja
- Sodelovanje vlade v zakonodajnem in drugih postopkih v DZ

6 predavanj

DRŽAVNA UPRAVA

1. Kaj je državna uprava?

- ožja od javne uprave
- strokovni aparat, ki pripravlja strokovne podlage za politično odločanje in neposredno izvršuje politiko državnega zbora in vlade

DRŽAVNA UPRAVA

2. Funkcije:

a) eksekutivne

b) sodelovanje pri oblikovanju politik (policy-making)

DRŽAVNA UPRAVA

Eksekutivne funkcije:

- regulativna (predpisi)
- operativna (posamični akti in dejanja)
- nadzorna (inšpekcija, policija, carina; notranji upravni nadzor)
- pospeševalna ali razvojna
- servisna (odgovornost za izvajanje j. služb)

DRŽAVNA UPRAVA

“Policy-making”

- priprava strokovnih podlag za politično odločanje
- politično nevtrarno svetovanje
- meja med političnimi in strokovnimi odločitvami je včasih težko določljiva

DRŽAVNA UPRAVA

Policy-making: ministrstva (v praksi deloma tudi vladne službe)

Eksekutivne funkcije: ministrstva, organi v njihovi sestavi, upravne enote

Javno pooblastilo: samo za eksekutivne naloge

DRŽAVNA UPRAVA

Inšpekcijski nadzor

- pravna ureditev
- poslanstvo
- organizacija
- položaj inšpektorja
- pooblastila

DRŽAVNA UPRAVA

3. Načela delovanja

a) klasična (pravno-politična) načela

- zakonitost
- pravna varnost in predvidljivost, prepoved arbitramosti, enakopravno obravnavanje pravnih subjektov
- strokovnost in strokovna samostojnost
- politična nevtralnost

DRŽAVNA UPRAVA

B) Načela “novega javnega managementa”

- usmerjenost k uporabniku
- odprtost in preglednost
- kakovost
- učinkovitost

DRŽAVNA UPRAVA

Usmerjenost k uporabniku:

- poenostavljanje postopkov
- “one-stop shop”
- fizično približevanje uprave strankam
- poenostavitev plačila
- uradne ure
- odzivnost
- ugotavljanje zadovoljstva strank
- zagotavljanje informacij o storitvah
- “državljske listine”
- identifikacija uradne osebe, polja diskretnosti

- Kje so meje tega načela?

DRŽAVNA UPRAVA

“e-UPRAVA”

- informacijska tehnologija v službi izboljšanja delovanja javne uprave
- G2G, G2C in G2B
- nivoji e-poslovanja G2C in G2B
- e-uprava spodbuja prenovo procesov
- “If you can put it on-line, do it!”
- Ne pozabimo na fizični in telefonski stik!!

DRŽAVNA UPRAVA

Odpriost in preglednost

- zakon o dostopu do informacij javnega značaja: pravica do informacije; aktivna vloga uprave pri informiranju
- sodelovanje javnosti v procesih odločanja
- partnerska uprava
- projekt “better regulation”

DRŽAVNA UPRAVA

Kakovost:

v ožjem smislu: skladnost med pričakovano in dobljeno storitvijo

v širšem smislu: uspešnost organizacije, merjena po različnih kriterijih

DRŽAVNA UPRAVA

ISO 9001: procesi

EFQM, CAF: samocenjevanje, proces stalnih izboljšav, zunanje ocenjevanje dejavniki (vodstvo, strategija, upravljanje s človeškimi viri, upravljanje s finančnimi viri) procesi

rezultati (produkti in storitve, zadovoljstvo uporabnikov, zadovoljstvo zaposlenih, korist za družbo)

DRŽAVNA UPRAVA

Učinkovitost:

merjenje rezultatov

glej CAF

Kako spodbuditi povečanje učinkovitosti?

DRŽAVNA UPRAVA

4. Delovanje (procesi)

a) oblastno delovanje

oblastni splošni pravni akti=predpisi

oblastni posamični pravni akti=odločbe

oblastna dejanja

DRŽAVNA UPRAVA

b) neoblastno delovanje:

vstopanje v civilnopravna razmerja (notranji in zunanji del procesa)

procesi upravljanja z viri (kadrovski, finančni, organizacijski) = interni akti

informiranje, svetovanje, študijsko-analitična dejavnost...

DRŽAVNA UPRAVA

5. Organizacija

MINISTRSTVA (14)

- kabinet ministra
- urad (državni sekretar / generalni direktor) - sektor - oddelek
- sekretariat (generalni sekretar) - služba

DRŽAVNA UPRAVA

ORGANI V SESTAVI MINISTRSTEV (uprave, inšpektorati, agencije, direkcije)

- relativna samostojnost (predstojnik, samostojno upravljanje s finančnimi in kadrovskimi viri, strokovna samostojnost, možnost financiranja in lastnih virov)
- vpetost v ministrstvo: kadrovski načrt, finančni načrt, program dela, usmeritve, nadzor

DRŽAVNA UPRAVA

TERITORIALNA ORGANIZACIJA

- upravne enote (58) - delovna področja, vodenja, notranja organizacija, razmerje do ministrstev
- posebna teritorialna organizacija: policija, carina, davčna služba, geodetska služba, inšpektorati, obramba,

DRŽAVNA UPRAVA

TERITORIALNA ORGANIZACIJA - VIZIJA

8 - 12 upravnih okrajev (ali upravnih enot)

- združitve čim več področij državne uprave v isti organizaciji na istem teritoriju
- približevanje strankam preko izpostav in krajevnih uradov
- vključitev v pokrajinsko upravo???